

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART MUSTVEE VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

TAL
TECH

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	MUSTVEE VALD
TEEKAARDI KOOSTAJAD	Pille Lapin, Reili Tooming
TOIMETAJAD	Niina Dulova, Kristjan Piirimäe
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajanduslane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	6
IV KOOSTÖÖ	7
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	8
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID.....	9

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

Allpool on loetletud mõned probleemid, mida võiks lahendada ringmajanduse abil:

- Kogutud jäätmete korduv- ja taaskasutus;
- jäätmete sorteerimise korrektsus.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Ringmajandusalane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine.

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- Taastuenergeetika valdkond on käsitletud hiljuti kehtestatud Mustvee valla üldplaneeringus.
- Hästi korraldatud jäätmevedu, suurjäätmete ja ohtlike jäätmete kogumisringid.

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes

- Keskkonnahoidlike riigihangete edendamine vastavalt seadusandluse muutumisele.

Ringmajandusalane teavitustegevus

- "Ringmajanduse saadikud" ettevõtetesse.

Jäätmemajanduse edendamine

- Nutikad jäätmekonteinerid.
- Ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvorm. Kõigil ettevõtetel võiks olla võimalus tootmise käigus tekkivatest jääkidest teada anda.
- Jäätmejaama või –keskuse laiendamine või rajamine ringmajanduse otstarbel.
- Eramajapidamistele kohapeal okste hakkimise võimaluse loomine.

Keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

- Bioenergia ressursside ja kasutuspotentsiaali kaardistamine ja rakendamine;
- taastuenergeetika edendamine (päikesepargid).

Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel

- Ringmajanduskeskused, parandustöökojad ja/või uuskasutuskeskused;
- maakondlikud ettevõtjatele suunatud infopäevad sh ringmajandus, toetusmeetmed, seadusandluse muudatused, uued probleemid ja võimalused jm.

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

- Ringse linna/piirkonna projekt.

Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

- Ringmajanduse kompetentsikeskus (riiklik/piirkondlik/KOV-i piires);
- ringmajanduse kohalik või piirkondlik toetusmeede;
- investeerimistoetused ringmajanduse edendamiseks.

III TEGEVUSKAVA

Keskkonnaga seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Ringmajandusalane teavitustegevus		Pidev
Jäätmemajanduse edendamine	Nutikad jäätmekonteinerid. Ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvorm (Ettevõtetal võiks olla võimalus tootmise käigus tekkivatest jääkidest teada anda). Jäätmejaama või -keskuse laiendamine või rajamine ringmajanduse otstarbel.	5 a jooksul

Äri- ja koostöömudelitega seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine		Pidev
Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel		Pidev
Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil		Pidev

Uuringud või analüüsid, mida on ringmajanduse valdkonnas vaja läbi viia:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Korraldatud jäätmeveo toimimise uuring		5 a jooksul

IV KOOSTÖÖ

RINGMAJANDUSE ALANE KOOSTÖÖ OMAVALITSUSE TERRITOORIUMIL

- Erinevad taaskasutusorganisatsioonid (TVO, ETO, EPR) ning uuskasutuskeskus.

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Hetkel puudub.
- Ringmajanduslikud müügiplatvormid võiksid olla osade tootegruppide osas maakondlikud või vallapõhised.

RINGMAJANDUSE ALANE RIIGI TASANDI JA RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

- KIK-i toetused (kogumisringid, biojätmete kogumismahutid ja kompostrid).
- Peamiseks koostöö- ja kompetentsikeskuseks Jõgevamaa valdade jaoks võiks olla Tartu.

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Riik võiks jäätmevaldkonda ühtlasemalt ning sihtotstarbelisemalt toetada (omavalitsuste rahastamine ühtsetel alustel, mitte pannes neid konkureerima, nt praegusel juhul tagab toetuste taotlemisel kindlama rahastuse suurem omaosaluse protsent ja võimekus seda garanteerida on jõukamatel omavalitsustel).
- Rohkem toetusmeetmeid jäätmemajanduse arendamiseks.

ETTEPANEKUD PUUDUVATE VÕI MUUTMIST VAJAVATE ÕIGUSAKTIDE OSAS

- Jäätmeseaduses tuleks täpsustada korraldatud jäätmeveost vabastamise sisu (eelkõige kinnistu kasutamise mõiste seaduses).
- Kohalikul omavalitsusel puuduvad võimalused jäätmevedaja poolt KOV-i territooriumilt kokku kogutud jäätmekoguste kontrollimiseks.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Baastase – olemas kehtiv kava ning täidetud õigusaktidega seatud nõuded, sh (1) kava peab sisaldama andmeid hõlmatud territooriumil tekkivate jäätmete liigi, koguse ja päritolu kohta ning hinnangut jäätmevoogude arengule tulevikus; (2) kava peab sisaldama uute kogumissüsteemide, täiendavate jäätmerajatiste infrastruktuuri ja sellega seotud investeeringute vajaduse hinnangut.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Eeskujulik - jäätmehoolduseeskirjas on sätestatud, et korraldatud jäätmeveo raames on liigiti kogumine (lisaks segaolmejäätmetele vanapaber, bio- ja suurjäätmed) kõigile jäätmevaldajatele kohustuslik.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Baastase – on kehtestatud nõuded jäätmeveo raames kogutud jäätmete edasiseks käitlemiseks.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Baastase/Eeskujulik – minimaalse võrgustiku olemasolu (Pakendiseadus, paragrahv 171)/on olemas pakendite kohtkogumine.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Eeskujulik – korraldatud jäätmeveo raames kogutakse vähemalt järgmised jäätmed liigiti: segaolme, paber-, bio-, pakend- ning suurjäätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Eeskujulik - vähemalt viiel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval. Kokku vähemalt 40 tundi nädalas ja vähemalt 8 tundi ühel puhkepäeval.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Edasijõudnu - jäätmejaam võtab vastu ehitusjäätmeid.

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Baastase - Omavalitsuse veebilehel või viitena jäätmevedaja kodulehele on leitavad hinnainfo ja asukohad, kus saab liigiti kogutud jäätmeid üle anda.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalasid?

Edasijõudnu - omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on eraldi käsitletud taastuenergiaalasid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Baastase - pakutakse jäätmehooldusalast nõustamist ja viiakse läbi teavitamist.